

Saulėta, dieną 85 laipsniai, naktį 63. Saulė teka 6:00; leidžiasi 7:49.

7c

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
 The Lithuanian Daily News
 Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
 Haymarket 1-6100
 Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XLV.

Price 7c

Midwest Inter-Library Center
 5721 Cottage Grove Ave.

Chicago, Ill.

Pirmadienis, Rugpiūčio-August 18 d., 1958 m.

Kaina 7c

194

JT REMIA NORVEGU PLANA DĖL VIDUR. RYTU

IŠ OKUPUOTOS LIETUVOS GYVENIMO

(Pagal komunistų spaudos ir radijo šaltinius)

Lietuvos bibliotekose esą daugiau negu 9 milijonai knygų

Tas skaičius buvo Vilniaus spaudos paskelbtas ryšium su Lietuvos bibliotekininkų trijų dienų konferencija Vilniuje.

1957 m. Lietuvoje, neskaitant profsąjunginių, mokyklinių ir žinybinių bibliotekų veikė 1,743 masinės bibliotekos su 9,266,000 knygų. Lietuvos mokslinėse bibliotekose esą daugiau kaip 7 milijonai knygų.

Masinės bibliotekos pereitais metais turėjusios daugiau nei pusę milijono skaitytojų. Įvairius pareigūnais stengėsi bibliotekininkų konferenciją išnaudoti sovietinei, komunistinei propagandai. Jie siūlė panaudoti knygą daugiau komunistinėms ir ateistinėms idėjoms skleisti.

Atlanto silkės brangios

Vilniaus šaldytuvų kombinatas ir jo bazės Kaune ir Šiauliuose pristato maisto paruoštas Lietuvos žvejų Atlante sugaudytas silkės tokomis kainomis: I rūšies 9 rb., II rūšies 7.50 rb. už kilogramą.

Tokios kainos paskelbtos Vilniaus "Tiesos" liepos 16 d. laidoje. Parduojuos, tikriausiai, prie tų didmenų kainų pridėda dar savo nuosimtį. Lietuvos gyventojas už kilogramą silkę turi dirbti mažiausiai pusę dienos, Vakarų Vokietijos pilietis nė pilnos valandos.

Ryškiausi šulai: Cvirka ir S. Neris

Vilniaus radijo literatūrinę valandėlę buvo pareikšta, jog "ryškiausias pažangiosios antiburžuazinės literatūros atstovas yra P. Cvirka, o stipriausias ramstis poezijoje — S. Neris".

Kad jiedu augo, brendo dėka "buržuazinės" visuomenės — nė žodžių neprisiminta. Visi pažangesnieji rašytojai sutapdinti su "revoliucijos avangardu", nors daugelis jų iki sovietinės okupacijos jokios revoliucijos tikslų nesiekė.

Sieną džiovins elektra

Žemės ūkio mechanizacijos ir elektrifikacijos mokslinio tyrimo institutas pasiūlė kolkūiams drėgną sieną džiovinti daržinėse elektrinių ventiliatorių pagalba.

Toks šieno džiovimo būdas šiemet išbandomas Kauno rajono "Bolševiko" kolūkyje. Kokia bus taip džiovinto šieno savikaina?

Lietuvos valst. akademino dramos teatro artistų grupė išvyko gastrolių į provinciją. Statoma estų rašytojo Rannito pjesė "Sūnus paklydėlis", Landsbergio "Blinda" ir kiti veikalai.

Klaipėdos saviveiklininkai pastatė "Traviatą". Klaipėdos meninės saviveiklos kolektyvas jau prieš metus pastatė Čaikovskio operą "Eugenijus Oneginas", o šių metų liepos mėn. pastatė Verdi operą "Traviatą". Dirigento uždavinį atliko A. Buzyš, kartu ir operos chormeisteris.

Albanija riejasi su Jugoslavija

Pasiuntinys išskrido namo

BELGRADAS. Jugoslavija. Koci sėdo į lėktuvą ir išskrido — Albanijos pasiuntinys Piro do namo į Tiraną, prieš tai apkaltinęs Jugoslavijos valdžią politiniu žudymu.

Albanijos atstovas kalbėjo apie kažkokį jo šalies pilietį, kuris buvęs Jugoslavijoje likviduotas. Jugoslavija po to įteikė Albanijai griežtą protestą. Tiranos valdžia davė įsakymą savo pasiuntiniui ir ngi paprotuoti, skubiai apeidžiant Belgradą.

Albanija yra pats mažiausias ir pats klusniausias Maskvos satelitas. Ir kai tik santykiai tarp Belgrado ir Maskvos pablogėja, aiškiausiai tai atsiliepia Albanijos santykiuose su Tito vyriausybe.

Didesnės pensijos

Kongresas, pridėjo 7%

WASHINGTONAS, D. C. — Šeštadienį senatas nutarė 79 balsais niekam nesipriešinant padidinti senatvės pensijas 7 procentais.

Istatymas dar bus suderintas su atstovų rūmų nutarimu, nes yra kai kurių skirtumų. Šiuo įstatymu remiantis nuo ateinančių metų vasario mėn. pensininkai gaus nuo \$3 iki \$54 daugiau. Per metus reikės išmokėti 12-kai milijonų pensininkų apie \$650 mil. daugiau.

Kongresas nutarė padidinti ir mokesčių kaip darbininkams, taip ir darbdaviams, kad būtų iš ko padidintas pensijas mokėti. Tuo tikslu bus išreikalaujama per metus apie \$1 bil. Taigi, pensijų fondas liks apie \$350 mil. "pelno". O kongreso nariai galės girtis artėjančiuose rinkimuose, kiek jie gero padarė pensininkams.

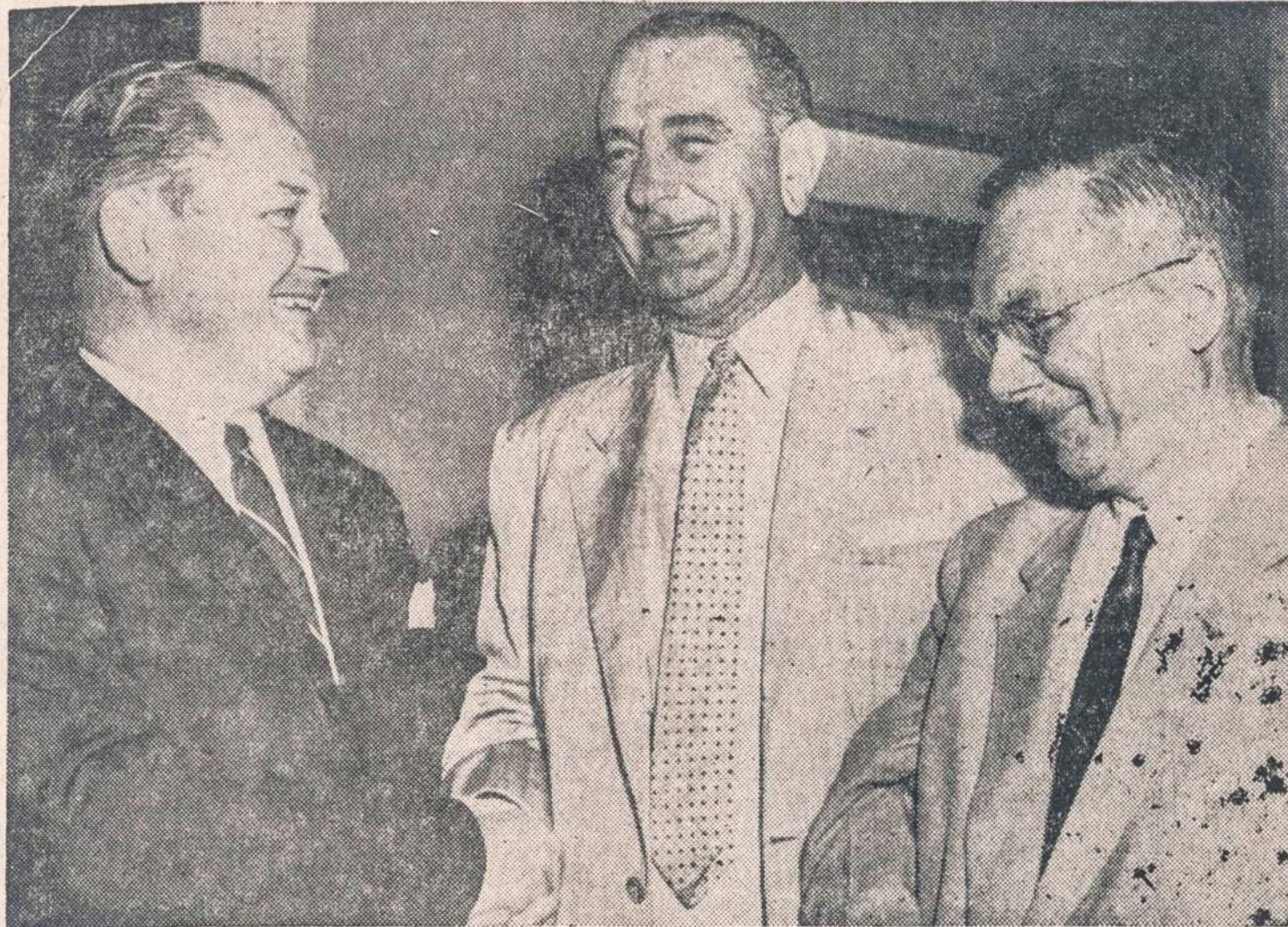
Raketa i mėnulį — nepasisekimas

Kitas bandymas rugsėjo m.

CAPE CANAVERAL, Fla. — Kaip gynybos departamentas skelbta, sekmadienio rytą aviacija iššovė milžinišką raketą — 100 pėdų ilgumo ir keturių dalių.

Raketa turėjo nunešti satelitą iki mėnulio orbitos už 227,000 mylių. Bet raketa sprogo praėjus 77 sekundėms. Gynybos departamentas nenusiminė. Rugsėjo mėnesį bus bandoma iš naujo. Manoma, kad šis antrasis bandymas atiteks armijai, ne aviacijai. Armija savo Jupiter-C raketos ir savo raketų programos vadovo Dr. Werner von Braun dėka yra paleidusi trejetą satelitų (Explorers) suktis aplink žemę.

Rugsėjo mėn. mėnulis bus vėl arčiausiai žemės ir atrodys, kad ta proga ir bus pakartotas antrasis bandymas.

T. Keith Glennan (kairėje) ir Dr. Hugh Dryden (dešinėje) atvykę į Washingtoną posėdžiui su spec. senato komiteto erdvio ir astronautikos reikalams. Glennan numatytas nacionalės aeronautikos ir erdvių agentūros administratoriu, o Dr. Dryden — jo pavaduotoju.

H. S. TRUMAN PATARIA SUDARYT JT ARMIJĄ SAUGOTI VIDURINIUS RYTUS

BUVęs PREZIDENTAS PATENKINTAS, KAD KLAUSIMO SVARSTYMAS ATSIDURĘ JUNGTINIŲ TAUTŲ PILNATY

NEW YORKAS. — Buvęs prezidentas Harry S. Truman ilgkame savo straipsny apie Vidurinių Rytų problemas parodo nors vieną džiuginantį reiškinį, kad Amerikoje abi didžiosios partijos yra vieningo nusistatymo Vid. Rytų klausimu, ko negalima pasakyti apie anglų valdančiosios (konservatorių) ir opozicinės (socialistų) partijų santykius.

Idomu pabrėžti iš eksprezidento straipsnio ir jo pasitenkinimą, jog iš viršūnių konferencijos nieko neišėjo ir vieton jos reikėjo šaukti Jungtinių Tautų nepaprastą pilnates susirinkimą. JAV ir Anglijos paskutinės notose už viršūnių konferencijos (Saugumo Tarybos rėmuose) palaikymą buvo kaltinama Nikita Chruščevas.

Didieji daugiau nebesakinėsia

Trumanas yra apamai nusistatęs prieš didžiųjų šalių viršūnių konferencijas svarstyti pasaulines problemas.

Didžiųjų šalių viršūnių konferencijos priklauso praeičiai, rašo buvęs prezidentas. Nes didieji ligi šiol laikydavo savo teisę įskanėti mažosioms šalims, ką jos gali ir negali daryti.

JT armijos organizavimas

Buvęs prezidentas pilnai remia prez. Eisenhowerio Vid. Rytų programą saugoti taiką Vid. Rytuose, kaip kad buvo išdėstyta JT nepaprastos sesijos atidaryme pereiną trečiądienį.

Trumanas ragina visas JT valstybes, dideles ir mažas, prisidėti prie tarptautinės armijos organizavimo ir jos išlaikymo. Jis be to laukia, kad JT pilnaty būtų skubiai sudarytas aparatas, kuris pagal prez. Eisenhowerio pasiūlymą, imtųsi gerinti Vid. Rytų žmonių gyvenimą, pasinaudojant JAV ir kitų turtingesniųjų šalių kreditais, sudėtais į JT kasą, arba bent JT tarpininkaujant.

Tokios ekonominės agentūros amžius turėtų būti ribotas, mano Trumanas, nuo 3 iki 5 metų. Jei arabų tautos įsitikins, nauda ir palaima, Jungtinės Tautos galės agentūros amžių pratęsti.

Eksprezidentas rašo, kad tai būtų gera proga ir Sovietams parodyti tariamus norus padėti kitoms tautos pagerinti gyvenimą ir užtikrinti taikos pastovumą.

ČIKAGOS ĮVYKIAI

— Gaminant bombą automobilį prie Montrose mokyklos užmuštas John Pembor, 21 m., iš 918 W. Cuyler st. Jo sėbrai Glenn Perez, 21 m., iš 2760 N. Mildred st. ir Norton Johnson, 21 m., iš 4343 N. Francisco av. sužeisti. Sužeistasis Johnson pasakojo policijai, kad jie norėję bombą padėti paežerė ir išsprogdinti juokais.

— 3 banditai pagrobė iš Reichmans brangenybių krautuovės, 4940 S. Ashland ave., pinigų ir prekių už \$50,000. Savininkai, tarnautojai, tarp jų Alfonso Waitkus, 39 m., laikrodininkas, pirkėjai ir pasitaikęs laiškanesys buvo suvaryti į užpakalinį kambarį ir uždaryti.

— 14 metų vaikėzas Jimmy Moore, iš 5134 S. Michigan ave., pavogė automobilį ir vos neįvažiavo į kitą automobilį, vairuojamą Sebastian Wiedemer, 62 m., iš 4158 N. Troy st. Kai jis išlipo ir priėjo prie stojusio vagilio jį pabarti, šis išbėgė ir taip trenkė vogtuojai automobilii Wiederui, kad jis buvo vietoj užmuštas. Vaikėzą vėliau pagavo policija užbėgusi ant namo stogo, 5029 N. Spaulding ave.

— 17 m. jaunuolis iš geros šeimos Mark Sydney Van Landinham, iš Winnetkos, taip užsidedę vesti merginą, kad, pagriebęs šautuvą, pasileido plėšikauti, nes jam trūko vedyboms pinigų. Kai jis vėliau sviedė šautuvą į ežerą, pamatė policiją ir suėmė. Jis pagrobė iš Oasis turistų namų Lyons ir Waukegan rd., Morton Grove, \$130. Ten jis peršovė pasitaikiusį žmogų Doryn Edgare, 61 m., iš 2125 Wagner rd., Glenview. Kiek vėliau jis apiplėšė saldainių krautuovę, 10040 Skokie hwy., Skokie. Ten pagrobė \$132.

— (E) Lietuvoje uždelstas MTS reorganizavimas, skundžiamasi Vilniaus "Tiesoje". Taip pat nesutvarkytas esąs ir žemės ūkio inspekcijų prie vykdomųjų komitetų klausimas.

— Karvės nepakankamai pagirdomos, pastebėjo Baltgudijos ž. ū. ministerio pavaduotojas Kostiuksas "Tiesoje", pavažinęs kai kuriuose Lietuvos rajonuose.

PILNATIES SUSIRINKIMAS SVARSTYS GARANTIJAS LIBANUI, JORDANIJAI

Oslo vyriausybė turi pagrindo surinkti savo projektui du trečdalius Jungtinių Tautų narių

NEW YORKAS. — Pirmadienį, susirinkus po savaitgalio pertraukos Jungtinių Tautų atstovams ir nepaprastą pilnates sesiją, bus formaliai paduotas Norvegijos projekto Vidurinių Rytų tautų taikai ir ekonominiam gyvenimui sutvirtinti.

Lėktuvo nelaimėj žuvo Gordon Dean

Leidžiantis užėjo migla

Nantucket, Mass. — Tarp 23 keleivių, žuvusių naktį į šeštadienį lėktuvo katastrofoje, buvo ir Gordon Dean, 52 metų, buvęs Atominės Energijos Komisijos pirmininkas (Trumano vyriausybė). 11 žmonių sužeista.

Dviejų motorų Convair lėktuvas skrido iš New Yorko su vasarotojais ir prieš pat leidžiantis pateko į tirštą miglą. Teko leisti "aklai", naudojantis instrumentais. Lėktuvas užkludė medžių viršūnes, nukrito prie pat aerodromo ir užsidedė.

Reikalavo \$50,000, pateko į FBI nagus

YOUNGSTOWN, Ohio. — FBI agentai suėmė John Casey, 33 metų, buvusį Kent valstybinio universiteto studentą, kai jis laukė naktį plente, kada pravažiuojąs automobilis išmes \$50,000.

Casey laišku, paskui telefonu grasino Charles Beeghly, Jones & Laughlin plieno kompanijos viceprezidentui, ir jo tėvui Leon, Standard Slag Co. prezidentui, kad jie bus nužudyti, jei neduos minėtos sumos.

Okupuotoj Lietuvoj

Orkestro sudėtyje — dauguma muzikos mokyklos dėstytojų ir mokinių, bet ir keletas saviveiklininkų. Violetos vaidmenį vaidino Kubilienė-Grigolaitė. Kitos rolės: Alfredas — inž. Kosmačiauskas, Žermonas — inž. Alšėnas, Anina — Milašienė, Flora — Buzienė, Gogtonas — Taryvdas, Baronas — Matukonis, gydytojas — Jurčius, markizas — Aušva.

Sokėjų grupę paruošė Alchimavičius. Dekoracijos dail. A. Baltino. Operos koncertmeisteris — O. Beinorienė, orkestro koncertmeisteris — K. Gaideinas. Režisiorius — Jasinskas.

Lietuvos mokytojai mokysis rusiškai, rusai — lietuviškai

Mokytojų tobulinimosi institute vasaros atostogų metu tam tikras skaičius lietuvių mokytojų mokysis rusų kalbos, o rusų mokytojai tobulins lietuvių kalboje.

Vilniaus rusų dramos kolektyvas buvo nuvykęs į Kazachstaną ir ten suruošė 70 spektaklių.

Lietuvos chemikų mokslininkų ir gamybinių konferencijoje, be kita ko, buvo tartasi dėl naujų cheminių fabriku statybos Lietuvoj. Nutarta steigti respublikinę chemikų draugiją.

Hans Enger, Norvegijos užsienio reikalų viceministeris, savo vyriausybės planą sekmadienį išdalino JT delegatams, kad jie galėtų iš anksto susipažinti su jo turiniu.

Garantijos, atsitraukus anglams ir amerikiečiams

Norvegijos siūlo, kad Jungtinės Tautos garantuotų nepriklausomybę ir neliečiamybę Libano ir Jordanijos valstybėms, kaip sąlyga, kad iš šių kraštų galėtų atsitraukti anglų parašiotininkai ir Amerikos marinai.

Nors tokių garantijų surištu su JT stebėtojų ir net policijos siuntimu, nenori Sovietų Sąjunga nei Jungtinė Arabų Respublika, bet Norvegijos delegatas, padedant JT gen. sekretoriui, turi pagrindo patraukti į savo pusę ne tik Vakarų bloko šalis, bet ir Pietų Amerikos bei kai kurių Azijos šalių atstovus ir sudaryti reikalingą dviejų trečdalių daugumą.

(Rašysime: Libanas. — Laikantis kalbos mokovų patarimų ir pageidavimų siekti viešingos rašybos, šio puslapio redaktorius vietoj Libano rašys dabar Libanas. — Red.)

S. Arabija dės i Nasserio karavaną

Kuwait šeikas netoliese

PARYŽIUS. — Prancūzų spaudoje netrūksta tvirtinimų, kad JAR prezidentas Abdel Nasser ir Saudi Arabijos premieras princas Feisal (karaliaus Ibn Saud brolis) susitaręs viena ar kita forma (federacijos ar unijos) sudaryti valstybinę sąjungą.

Princas Feisal, kurio rankose dabar yra faktiškoji valdžia, tuo tarpu tik tiek tepasakė, kad jiedu broliškai apkalbėjo ne tik dviejų šalių, bet viso arabų pasaulio reikalus.

Apie Faisalo prisijungimą prie arabų karavano, kurio priešaky joja plk. Nasser, gali būti pranešta kai pasibaigs šių dviejų arabų vadų derybos.

Kaire yra ir Kuwait' šeikas Abdullah al-Sabah. Jis valdo žibalingiausią sritį Viduriniuose Rytuose (prie Persų įlankos). Jo valstybėlė yra anglų globoj. Bet nežinia, ar anglai galėtų sulaukyti šieką nuo federacijos ar kitų valstybių ryšių su Nasserio organizuojama panarabų imperija.

Kuwait šeikas smarkiai kritikavo prez. Eisenhowerio kalbą Jungtinėse Tautose. Jis šiekui priminė Ikes doktriną, prieš kurią pasisakė veik visos arabų šalys. O vyriausybės tų šalių, kurios doktina parėmė, kaip Libanas ir Irakas, susilaukė didelio tautos pasipriešinimo.

Šeikas pasisakė ir prieš Vid. Rytų neutralizavimą. Toji neutralizavimo politika esanti neįmanoma jau vien dėl to fakto, kad visos arabų tautos yra vietiniai nusistatę prieš Izraelį, kalbėjo šeikas Abdullah al-Sabah.

Sovietinės pamazgos ant JAV galvų

I
Sovietų spauda įvirtusi pradėti pulti JAV užsienio politiką. Anot tos spaudos, JAV imperialistai varo agresyvią politinį kursą prieš "socializmo šalį". Jie mėgina susilpninti socialistinių šalių stovyklą, jas pajungti savo viešpatavimui. Menamai tam tikslui tie JAV imperialistai naudoja visas niekšiškas priemones; organizuoja šnipinėjimą, varo provokacines propagandas, rengia reakcinių samokslus. Atžangiųjų samokslams panaudoja išnaudotųjų likučius ir išeivijos padugnes. Esą, dabar JAV viešai pasisakė, kad ji varo ardomą darbą prieš "socialistines šalis", nes išleido savitarpinio saugumo užtikrinimui įstatymą ir tam reikalui skiria šimtus milijonų dolerių. Kovai su socializmo šalimis JAV vidaus gyvenime organizuojamos įvairios organizacijos ir toms organizacijoms menamai vadovauja General Motor Co. prezidentas. Jam talkininkauja menamai kitų kompanijų milijonieriai prezidentai. Jų lėšomis esą išlaikomos yra Laisvosios Europos užsieny veikiančios radijo stotys. JAV dienraščiai ir žurnalai taip pat įtraukti į tą kovą prieš tas "laimingąsias socializmo šalis". Tai savo ruožtu, anot tos komunistinės spaudos, paskelbtas Kryžiaus žygis prieš laisvę.

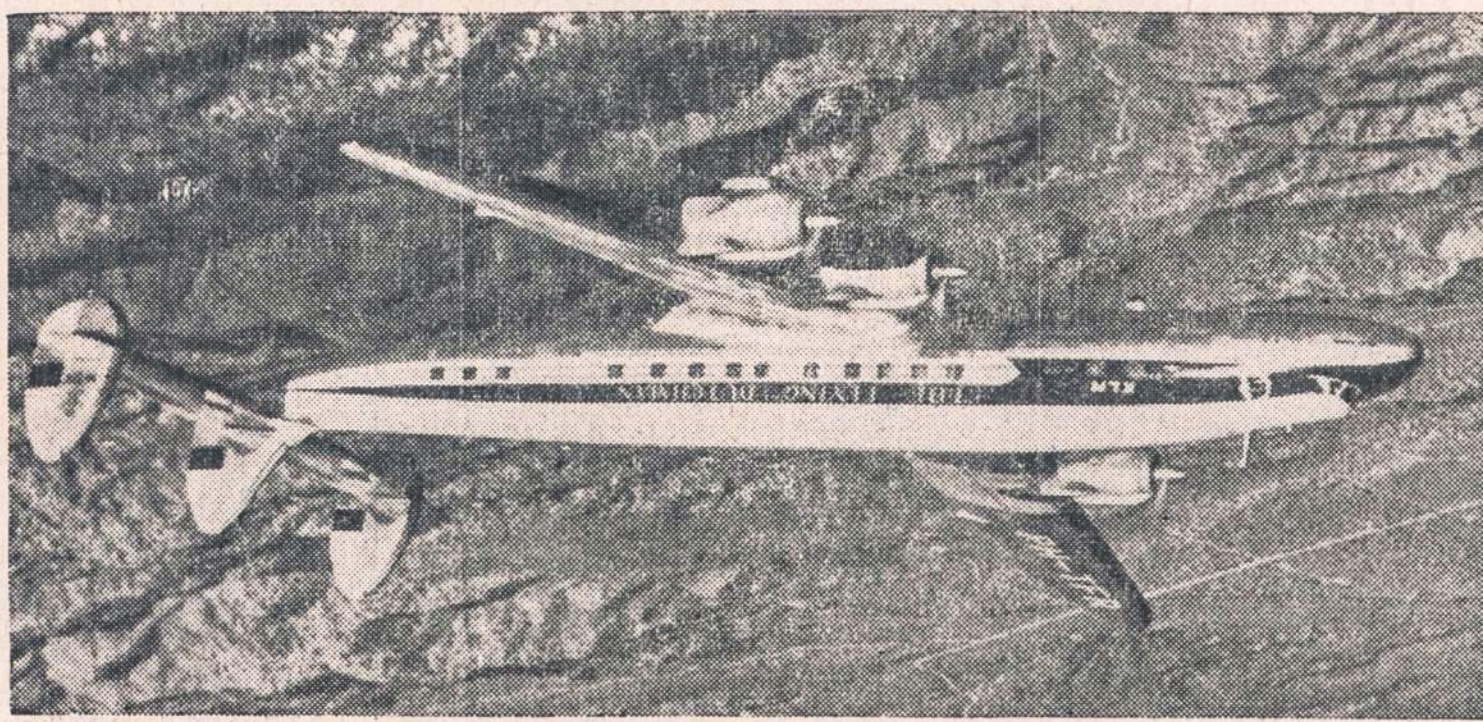
JAV gyvenančių išeivijų veikiančios įvairios organizacijos, kurių veikla taip pat nukreipta prieš liaudies demokratijos šalis, anot tos "daug žinančios" Sovietijos spaudos. Visos tos organizacijos menamai yra išlaikomos JAV valstybės išdo pinigais. New Yorkas esąs tų išeivijų organizacijų centras. Čia jos turi sudarusius Rusijos tautų komiteta, kurio priekakyje stovi ambasadorius Alan Kergas. Tos organizacijos dangstos įvairiais labdarybės vardais ir tytumoje ruošia šnipus ir juos siunčia į "socializmo šalį" šnipinėti, nesandorą sėti ir kitais niekšingais darbais verstis.

Girdi, tos organizacijos savo centrų turi ir Europoje. Tos priešiškos veiklos prieš liaudies demokratiją Europoje vyriausia būstinė yra Muenchenas. Čia veikia Laisvosios Europos radijo stotis, kur dirba per 150 bendradarbių, ir jie leidžia į rytus

balionėlius su įvairaus turinio atšaukimais, nukreiptais prieš "socializmo šalį". Tokių balionėlių jau esą viso paleista per 400,000 tūkstančių, kas sudarė vien tik popierio per 400 tonų. Esą Vengrijos sukilimo metu, Muenchene buvo įsikūrus to sukilimo štabas. O kai tas sukilimas, anot tos komunistinės spaudos, Vengrijos gyventojų pastangomis buvo užgniauztas, tai Laisvosios Europos agentai darė visokeriopų klūčių normalizuoti Vengrijos gyvenimą.

V. Europoje menamai veikia šiuose miestuose šnipams paruošti mokyklos: Frankfurte, Muenchene, Bad Hamburgu ir kitur. Toms mokykloms vadovauja JAV karininkai iš žvalgybos centro. Greta viso šito, anot tos spaudos, V. Vokietijos veikia hitlerinės šnipų organizacijos. Esą, jų priešakyje stovi gen. Gelenas. Tos hitlerinės organizacijos centre dirba nemažiau kaip 600 bendradarbių. O jų žinioje esama tūkstantinis šnipų tinklas. Ir... jie visi veikia prieš liaudies demokratijos šalis, dūsauja toji komunistinė spauda. Bet, girdi, jie atkando dantis Vengrijai. Nors, esą, Vakaruose tam Vengrijos sukilimui buvo paruošta II tūkstantis vengrų fašistų. Vengrijos sukilimo metu menamai amerikiečiai tų fašistų dalį permetė į Vengriją. New Yorke menamai net viešai veikęs nepaprastas komitetas Vengrijos sukilimams ginčius parūpinti. Lėktuvais, mašinomis ir kitais būdais prisidengdami Raudonojo Kryžiaus vardu amerikiečiai gabeno ginklus sukilusiems vengrams. Tiems sukilusiems fašistams buvo gabenami šautuvai, ne bet kokios šautuvai, bet šautuvai automatai, granatos, kulkosvaidžiai ir kiti ginklai; JAV spauda esą neslėpė, kad kuriama ypatingos paskirties kariuomenė. Ji sudaroma iš išeivijų JAV gyvenančių. Toji ypatingos paskirties kariuomenė esanti organizuojama, apmokoma šiaurės Karolinos valstybėje.

Esą, tos ypatingos paskirties kariuomenės 10-toji grupė jau pasiūta V. Vokietijon. Ji išmuštrinta varyti ardomąjį darbą prieš komunizmą. Tos kariuomenės autorius esąs Radio Corporation of America direktorius, tarybos pirmininkas, David Sar-

Visai tokio tipo, kaip čia matomas, olandų transatlantinis keleivinis lėktuvas su 99 keleiviais, kurių 49 buvo amerikiečiai, sudužo nukritęs Atlanto vandenys. Aiškina, kad tas Super Constellation milžinas įskrido į staigią smarkią audrą.

not. Ateityje esą numatyta tokios kariuomenės atskirus dalinius iš 100 asmenų ruošti grupėmis iš atskirų išeivijų tautų. Tie naujieji daliniai būsią gerai išmilkinti, kariškai kovingai paruošti, gerai ginkluoti ir veiksia susidarius patogiams atvejais.

Tai tokiomis "teisingomis žiniomis" Sovietijos spauda maitina savo skaitytojus ir dabar maitina veik diena iš dienos, vis ką nors naujo iš tos srities sužinojusi, kaip JAV ruošiasi Kryžiaus žygiui prieš komunizmą, prieš liaudies demokratiją. Neabejotinai ten yra kas tikslu, kai panašios žinios kasdien skelbiamos.

Tenka kiek nusistebėti, kad Amerikos balsas labai blankiai į panašias žinias atsiliepa, o kaip kada visai jas nutyli neatsikerta. Kiek jautriau veikia Laisvosios Europos stotys. Jos griežčiau, taikliau tas žinias atremia.

Susovietintos Rusijos imperijos pavergtosios šalys, jų tautos turi savus reikalus, savus klausimus. Neatrodė, kad Amerikos balsas tų tautų kalbomis atsidėjęs sektų jų gyvenimą ir kas reikia, į ką būtina atsiliepti. O derėtų, o reikėtų tuos melus, nors ir akiplėšiškus atremti. Kai daug ir dažnai meluojama, tai kaip kas ir prilimpa. Čia pasitiekėjimas ir išdidumas nepadės, nors ir į akiplėšiškausį melą ir šmeižtą tenka atsisipirti, kas reikia išaiškinti.

II
Ta proga tenka prisiminti, kad susovietintoje Rusijos imperijoje veikia ne viena šnipų mokykla. Jas lanko visų tautų komunizmo veikėjai ir sovietijos šnipai.

Jau iš seno veikia Maskvoje vadinamoji Karolio Markso akademija. Toje mokykloje buvo Lietuvos okupacijai paruošti A. Sniečkus, M. Šumauskas, E. Ozarskis, J. Karosas, Kapočius ir kiti.

Dabar panaši aukštoji mokykla veikia rytų Berlyne, taip pat Karolio Markso vardu pavadinta. Tos mokyklos vienas buvusių mokinių, Berngard Leonardas pasiūlė ir Vakarų ir vokiečių kalba išleido knygą "Revoliucija pameta savo vaikus".

Tai bene pirmas atsitikimas, kad kas nors iš panašių mokyklų būtų apleidęs komunistų gretas. Prieš tokius atsiveria sotas, nuotykių kupinas gyvenimas su įvairiomis kelionėmis po visą pasaulį. Bet B. Leonardas tuo nesuimasino.

Jis rašo, kad toje mokykloje bendras kursas išeinamas gana rimtai ir kruopščiai. Jos studentai supažindinami su Vakarų filosofija, politika, istorija, ir visa šita gerai perkošiama per leninizmo "moksline kritiką", tai yra visa išaiškina leninizmo šviesoje. Mokykloje drausmė kieta. Stipriųjų gėrimų vartojimas yra griežtai draudžiamas. Net bet kuris nekalto turinio pasivaikštinėjimas su moterim jau sudaro šesėlį. Niekas iš tos mokyklos besimokančių neturi teisės bet ką nors nuo kitų draugų ir mokyklos vadovybės iš savo gyvenimo nuslėpti. Laikas nuo laiko esti atliekamos lyg viešos išpažintys. Kiekvienas turi pasidalyti tuo, kokie klausimai jį vargina, ką jis pergyvena. Visi besimokantieji gerai aprūpin-

ti ir turi daug darbo. Mokslo kursas tęsiasi 4-5 metus, žiūrint, kas ko mokosi.

Idomu, jog viso mokslo eina ma ta kryptimi, kad skaitytis su darbininkija, jos padėtimi nedera. Į visą reikia žvelgti tolimesnės ateities akimis. Dabar ty sudėtos aukos, jei jos gerai patarnauja atečiai, yra niekis. Darbininkų sunkesnė padėtis, jei ji būtina atečiai, neverta dėmesio. Todėl užsienio propaganda, kad kapitalistinėse šalyse darbininkija yra geriau aprūpinta ir turi trumpesnės darbo valandas tos mokyklos besimokančių neveikia. Jie net iš to šaiposi, — svarbu, kas bus ateity, kas ją laimės. Tokios žinios apie Vakarų darbininkų geresnį ir laisvesnį jų gyvenimą visai nuo mokinių neslepjamos, kaip ir bendrai Vakarų visas gyvenimas atvirai sekamas, tik iš viso šito daromos savos švados, — kas laimės?

Anot tos knygos autoriaus, Sovietijos vadinamoji savikritika Vakaruose yra visai pašiepama, o ji savo esme geriau ne bet kas pajungia visus partijos vadovybei, padaro juos klusniais, žmonėmis be išeities visai atsidavusiais kompartijos vadams.

Ir tos mokyklos vyriausias tikslas išmuštrinti tokius aukštąsias partinės kvalifikacijos darbininkus — veikėjus, kurie sugebėtų bet kurioje padėtyje pajungti sau eilinius partijos narius. Todėl tos mokyklos mokiniai mokomi visai nepaisyti tiesos, bet elgtis taip, kad galėtų įrodyti, jog kompartijos linija visada buvo teisinga, jos siekimai tikri ir vertingi. Kadangi kompartijos narių tarpe negali būti jokių asmeninių paslapčių, visame turi kiekvienas jų prisipažinti, tai šis išsipašakojimas, savęs apsipildymas taip pat veikia visus narius, kad jie virsta aklaish kompartijos vadų įrankiais, kritiškai negalvojančiais, visai partijai atsidavusiais.

Kompartijos atsakomings pa-reigos skiriamos daugiausia jauniesiems, kurie mažiau žino apie praeitį. Jie visi taip išmuštrinti ir tiek savaip pamokyti, kad Vakarų ir gudriausia propaganda paveikti jų negali, juo labiau, kad jie tiki savo partiją ir gerai aprūpinti, — jokių nepriklausių nežino.

Tos knygos autorius B. Leonardas kilmę yra vokiečių. Pirmas komunistinio mokslo žinias jis sėmė Maskvoje toje komunizmo paruošos aukštojoje mokykloje. Joje yra mokinių iš viso pasaulio, ir jie suskirstyti tautinėmis grupėmis.

Suprantama, kiekvienas jų ruošiamas savo krašto atsakom-ingam ateities darbui. Tokiam darbui ruošėsi ir B. Leonardas. Iš Maskvos atkeltas dar tolimesnės studijoms rytų Berlynan, nusitaikius progai, jis smuko į vakarus.

Tai, dabar komunistų spauda rašydama, kad JAV turi įvairiose vietose šnipų mokyklas, kurios ruošia veikėjus prieš liaudies demokratijos šalį, rašo apie tai, kas pas juos pačius daroma. Jie negali įsivaizduoti kitaip: jei jie turi to rūšies ke-liolika įvairios paskirties šnipų mokyklų su keliomis akademijomis, tai, jų įsitikinimu, ir visos kitos šalys turi panašių mokyklų.

P. B.

Nepamiršo

Lietuvos paskutiniai nepriklausomybės metais Kaune pradėjo veikti butų nuomininkų draugijos skyrius. Visų nusistebėjimui, to skyriaus pirmininku buvo išrinktas Justas Paleckis, o tos draugijos reikalų vedėjas buvo pakviesta Michalina Meškauskienė. Ji kilusi iš stambaus ūkininko šeimos ir buvo baigusi gimnazijos mokslo.

M. Meškauskienė savo pažiūromis buvo vadinama socialistė revoliucionierė-maksimalistė. Ji buvo kalinta, Varnių darbo stovykloje laikoma. Ten išvartojo komunistes. Ir jos ir kitų pastangomis Kauno butų nuomininkų skyrius, Michalinos Meškauskienės tvarkomas, greitai pasidarė SSJR pasiuntinio Pozdniakovo agentūra, o vėliau ir Dekanozovo. Čia zujo Petras Cvirka, čia nerimo Michalina Meškauskienė ir kiti. Mat, jau Lietuvoj įsikrausčiusios buvo SSJR raudonosios armijos igulos "apginti" Lietuvą, jei ją vokiečiai pulstų. Žodžiu, pakvipo Maskvos ragaišiu. Ne kur kitur, bet Kauno butų nuomininkų skyriaus patalpose buvo sumesta probolėvikiinė pirmoji ministrų taryba, kada SSR jau visai okupavę Lietuvą. Michalina ir Petras Cvirka, gal dar ir kiti, buvo tie tarpininkai tarp Pozdniakovo ir Dekanozovo, kurie mezgė ryšius su pogrindyje veikusiais komunistais ir tarėsi kas skirtingas ministrų tuo pereinamuo laiku.

Vėliau, kada rusiškai okupacija giliau Lietuvoje leido savo šaknis, kai kalėjimuose tardymo kamerosse vis garsiau ir drąsiau pradėjo skambėti "Litovskaja morda", "litovskaja svoloč", kaip kas iš tų buvusių tarpininkų atkando dantis, atvėso, apirimo. Tokių kai kurie dingo be žinios (žurnalistas Drazdauskas), o kiti tik stumiami veikė, dirbo, nes jau nebuvo kelio atgal.

Po antrojo pasaulinio karo M. Meškauskienė buvo paskirta kino teatrų ministro pavaduotoja. Paskui iš ten pasišalinio, kai toji ministerija buvo likviduota. Apie ją nebuvo girdėti. O štai ji ir vėl išlindo, tikriaus jos pavardė nuskambėjo: Lietuvos TSR aukščiausio sovieto prezidentas savo įsaku Michaliną Meškauskienę apdovanojo nusipelnusios meno veikėjos garbės vardu... mat ji susilaukė 50 metų.

Tai, Justas Paleckis prisiminė savo buvusį bendradarbę ir ją suteikė meno veikėjos garbės rają. Kokio meno srity jį dirbė ar dirbo, taip ir nėra žinoma, gal ji meniškai kartu su kitais sukombinavo okupantams pirmąjį ministrų tarybą ir pasidino patį Justą Paleckį į menama prezidento kėdę.

M. Meškauskienės vyras, Lietuvos pogrindžio komunistų veikėjas, taip pat buvo kalintas, vėliau iš kalėjimo paleistas Pieno-centre tarnavo. Jis yra žinomas vienas tų (gal visoje Lietuvoje vienintelis), kuris perskaitė visus Lenino raštus ir juose geriau susivaikė negu kas kitas. Žinoma, "leniniškai" susivaikė. Dabar jis yra Vilniaus universitete paskaitininku, turi mokslo kandidato laipsnį. Meškauskas ramaus būdo, vargu ir dabar praktiškai dalyvauja komunistų

Detroit, Mich.

Padėka

Dariaus-Girėno 25-rių metų skridimo sukaktį paminėjus, Dariaus-Girėno klubo valdyba, prisidėjusiems prie minėjimo darbų ir aukomis, reiškia nuoširdią padėką. Ypatinga padėka priklauso kun. dr. Bareišiui, kuris jau kelinti metai atlaiko iškilmingas pamaldas, ir ta proga pabrėžia jautrių, patriotiškų pamokslų.

Taip pat dėkojame vienam iš klubo kūrėjui ir nuolatiniam rėmėjui Petriui Padolskiui, kuris šį kartą paskyrė net 50 dol.

Už darbą ir aukas dėkojame: Deroito Radijo Klubui; J. Pusdešriui; A. Moteikui; V. Kunčiūnui; P. Burbai; J. Pranaičiui; A. Gumbriui; V. Gaiveliui; F. Blauzdžiui; L. Grunovui; J. Sidagiui; V. Augustinaičiui; B. Navickui; St. Purvinis; S. Pusdešrieni;

Michalina Meškauskienė yra T. Lietuvos aukščiausiojo sovieto deputatė, socialinio aprūpinimo ministerio pavaduotoja. Meškauskas gi tokių ar joms panašių pareigų neturi.

-a.

F & M RADIO & TELEVISION SERVICE
Authorized
DELCO & MOTOROLA DEALER
Car radio repaired while you wait.
3159 S. Wallace St. Calumet 5-9833

MIDLAND
Savings and Loan Association
Mes mokame Aukštą Dividendą
PER 40 METU VISU LIETUVIŠKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ
4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai
kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.
CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6245 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS
Grovehill 6-7575
CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSN.
4559 SOUTH PAULINA STREET CHICAGO, ILLINOIS
Yards 7-0145
CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS
Lafayette 3-1083
DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
Cliffside 4-0104
ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT CINCER 50, ILLINOIS
Townhall 3-8131-2
UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS
Haymarket 1-2028

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURESI RYTOJ!
Taigi pradėk taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje. Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki \$10,000.00
BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N
4071 Archer Ave. Tel.: Lafayette 3-8248
(į vakarus nuo California Avenue)
CHARLES ZEKAS, Secretary
OFISO VALANDOS:
Pirmadi., Antradi., Penktadi. ir Šeštadieni 9:00 ryto iki 4:30 val. po pietu.
Trečiadieni uždaryta. Ketvirtadieni 9:00 ryto iki 8:00 val. vakare.

DIDELIS IŠPARDAVIMAS -- SPECIALIOS NUOLAIDOS
¾ tono vėsintuvai \$149.95
Vornado fans už \$9.95
General Electric šaldytuvai nuo \$149.95 ir daugiau.
Varotai šaldytuvai \$49.95
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Sav.
ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. Roosevelt Road Tel.: SEEley 3-4711
Liepos ir rugpjūčio mėn. sekmadieniai neatidaram.

LIETUVIŠKOS GAIDOS

Oi Greičiau greičiau. Solo balsui	Muz. St. Šimkus
Oi, Kas. Solo balsui	St. Šimkus
Atsiveikšimas su Tėvyne. Choriui ir solo	St. Šimkus
Atsiveikšimas su Gria. Choriui ir solo	St. Šimkus
Apvesdinkit mane. Operetė	Mikas Petrauskas
Consilium Facultatis. Operetė	Mikas Petrauskas
Lietuviai esame mes gimę. Choriui	St. Šimkus
Kaip raiba paukštutė. Solo balsui	St. Šimkus
Rinkiny Lietuviškų dainelių ir šokių su žodžiais dėl piano ar akordeono. Išleido J. F. Budrikas.	
Dainos Lietuvai. Solo balsui	Čerienė
Žalioji girelė. Koks ten lengvas poilsėlis. Choriui	Tallat-Kelpša
Plaukia sau laivelis. Kur bakūžė. Pamylėjau vakar. Ant marių krantelio. Solo balsui	St. Šimkus
Putinėli raudonasis. Choriui	Brazys
Putino daina. Choriui	Naujalis
Pasaka. Piano solo	Tallat-Kelpša
Nuliūdimo valanda. Solo balsui	Zilevičius
Mušė mane vyras. Choriui	Brazys
Leiskit į Tėvyne. Choriui	Paulauskas
Lietuvos himnas. Choriui	Kačanauskas
Mylėk. Solo balsui	Gruodis
Vyčių himnas. Choriui	Aleksandravičius
Keturį suktinai. Piano solo	Tallat-Kelpša
Viso pasaulio žalių karalius. Duetas	Petrauskas
Vasaros naktys. Choriui	Naujalis
Vėjavaišis. Solo balsui	Gruodis
Vakaras. Solo balsui	Sarpalius
Už klystančius žmones. Solo balsui	Kačanauskas
Tėvų žalių gėlė. Sakė mane šokia. Solo balsui	Tallat-Kelpša
Sudiev Lietuva. Choriui	Kačanauskas
Saulėlė raudona. Solo balsui	Tallat-Kelpša
Mišios. "Jėzau prie manęs ateik". Choriui	Brazys
O, kaip miela išgirst. Solo balsui	Kačanauskas
Tryš liaudies dainos. Piano solo	Tallat-Kelpša
Kareivių daina. Choriui	St. Šimkus
Impromptu. Piano solo	Tallat-Kelpša
Geriau diena, geriau naktį. Solo balsui	Kačanauskas
Gerk, gerk, girtuoklėli. Solo balsui	Kačanauskas
Jūra ir mergos. Solo balsui	J. Gruodis
Ei, jaunieji. Choriui	J. Gruodis
Burtai. Solo balsui	J. Gruodis
Eglė. Duetas Eglės ir žalčio	Petrauskas
Čia kraštas liūdnas. Choriui	Zilevičius
Dovanojo. Solo balsui	Petrauskas
Darbininko daina. Choriui	St. Šimkus
Asperges mę. Choriui	Tallat-Kelpša
Balnok. tarne. Choriui	Tallat-Kelpša
Eisiu į girelę. Choriui	Tallat-Kelpša

ŠIOS VISOS GAIDOS YRA VERTĖS \$45.00. Bet dabar perkant kartu su prisijungimu tik už \$9.00 ir dar priedo prisiusime pieštuką vertės \$2.00. Kiek vėliau šių visų gaidų nebus galima gauti nei už pinigų. Gaidas siunčiame ir COD.

JOS. F. BUDRIK FURNITURE

3241 So. Halsted Street
CHICAGO 8, ILLINOIS

NAUJIENOS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc., 1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAYMARKET 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:	
In Chicago \$13.00 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$11 per year, \$6.00 per six months, \$3.50 per three months.	
7 cents per copy, 10c. on Saturday	
Kitose JAV vietose ir Kanadoj	
metams	\$11.00
pusi metų	6.00
tris mėnesiams	3.50
vienam mėnesiui	1.25
Užsieniuose	
metams	\$14.00
pusi metų	7.00
vienam mėn.	1.50

Dienraščio kainos:

Chicagoje	
metams	\$13.00
pusi metų	7.00
tris mėnesiams	4.00
vienam mėnesiui	1.50

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12-tos.

JAV baigia sesiją

JAV kongresas skuba baigti sesiją, kad senatoriai ir atstovai galėtų, kiek pasilsėję, pasvęsti visas savo jėgas priešrinkiminei kampanijai. Lapkričio 4 d. bus renkami visi atstovų buto nariai ir trečioji dalis senato.

Paskutinėmis sesijos dienomis kongresas skubiai priima daugybę „būtinų“ įstatymų sumanymų, dėl kurių ejo ilgos diskusijos komisijose; tarp šių sumanymų svarbią vietą užima pinigų paskyrimai vyriausybės departamentams ir įvairiems reikalams. Sakoma, kad per kelias paskutines dienas kongresas paskirdavo po šimtą milijonų dolerių kiekvieną minutę!

Šitaip skubiai dirbdamas, kongresas paskiria stambias sumas ir nereikalingiems dalykams. Būna dar blogiau, kai įstatymų leidėjai, norėdami greičiau baigti sesiją, priima be diskusijų kokią nors kenksmingą pataisą prie įstatymo sumanymo arba visai gerą įstatymo sumanymą palaiduoja.

Parlamentinė mašina Jungtinėse Valstybėse, kaip ir kitose šalyse, toli gražu nėra tobula. Bet vistiek daug geriau, kai įstatymus leidžia žmonių išrinkti atstovai, o ne koks „tautos vadas“ arba vienos valdančios partijos komitetas.

Parvažiavę namo, senatoriai ir kongresmanai turės daug darbo, nes šio rudens rinkimai ne tik nulems naujo kongreso sąstatą, bet ir paruos dirvą 1960 metų kampanijai, kada bus renkamas JAV prezidentas.

Bulganiną iškelia iš Maskvos

Buv. SSRS premjeras Nikolai Bulganin turės aplėisti Maskvą ir keltis į tolimą provinciją. Tai yra antras jo pažeminimas.

Kai Chruščiovas pašalino jį iš premjero vietos, jisai buvo paskirtas centralinio valstybinio banko prezidentu; būdamas šitame poste jisai dar turėjo patariamąjį balsą ministerių kabinete, finansinės politikos klausimais.

Bet dabar Bulganinas yra siunčiamas į Stavropolį, kaip ekonominės tarybos pirmininkas toje srityje. Tokių sričių tarybų yra įsteigta 105, pagal Chruščiovo pramonės decentralizacijos planą. Eidamas šias naujas pareigas, Bulganinas, pasilikęs be jokios įtakos diktatūros politikoje: bus vienas iš daugelio biurokratijos tarnų.

Seniau Bulganinas buvo stambus šulas sovietų valdžioje. Jisai sukūrė visą „politrukų“ (politinių instruktorių) sistemą Raudonojoje armijoje, kad genrolai ir karininkai būtų ištikimi partijai. Dėka savo galios armijoje, jisai buvo įkopus ir į premjero postą, kai šio posto neteko Malenkovas.

Ženevos „viršūnių“ konferencijoje, 1955 metais, Bulganinas formaliai vadovavo sovietų delegacijai, nors jam

visą laiką suflioravo, sėdėdamas šalia jo, Nikita Chruščiov.

Tačiau, kai Molotovo „antipartinė grupė“ pernai susitarė pašalinti Chruščiovą iš „pirmojo sekretoriaus“ pareigų, Bulganinas nesusigriebė kas daryti ir leido partijos „prezidiumui“ balsuoti prieš Chruščiovą. Laimėjęs pergalę ant prezidento daugumos (su maršalo Žukovo pagalba), Nikita jam atkeršijo, išmesdamas jį iš ministerių kabineto. Dabar Kremliaus bosas veja jį lauk ir iš Maskvos.

Apžvalga

ARABŲ KRAŠTUOSE

Daug kalbama apie perversmus ir revoliucijas arabų kraštuose. Bet kas ir prieš ką tenai tas revoliucijas kelia? Yra plačiai pasklidusi nuomonė, kad jas kelia liaudis, kurią išnaudoja turtuolių valdžios; kad žmonės sukyla prieš savo valdžias, pasipiktinę jų korupcija (supuvimu), kad sukilėlių vadai, nušlavę senąją supuvusią valdžią, stengiasi pagerinti beturčių būklę.

Daugelis žmonių Vakaruose tuo tiki; todėl jie mano, kad tie perversmai arabų šalyse, nežiūrint kokioje formoje jie įvyksta, veda į demokratiją. Jiems atrodo, kad bet koks Vakarų įsikišimas, priešingas tiems perversmams, trukdąs pažangą ir kenkiantis žmonių reikalams.

Bet ar iš tiesų taip?

Žurnale „The Leader“ rašo A. V. Sherman iš Jeruzalės miesto, kurio viena dalis, kaip žinia, priklauso Izraelio valstybei, kita — Jordanijos. Jisai piešia visai kitokį vaizdą.

Prieš Nasserio diktatūros įsigalėjimą Egipte, sako Sherman, buvo skelbiama, kad senieji Egipto režimai būvę kontroliuojami stambiųjų žemės savininkų ir paskendę korupcijoje; ir kada naujoji „pažangaus nacionalizmo“ valdžia suteiksianti kraštui pastovumą ir nepriklausomybę. Bet tas buvo mitas.

„Arabų pasaulyje, bendrai, masių slogutis yra ne savininkas arba žemvaldis, bet pati plėšikiškoji valstybė, kuri laiko armiją ir biurokratiją, nepakaliama krašto gamybos pajėgumui. Irake didesnioji dalis žemės priklauso valstybei. Egipte, kur buvo tiek daug kalbama apie „feodalinę“ nuosavybę, 40 nuoš. visos žemės sudarė mažiau kaip penkių akrų ūkiai; Nasserio išgarsintoji žemės reforma nepalietė nė 5 nuoš. dirbamos žemės.“

Valstiečiai ūkininkai arabų kraštuose politikoje beveik nepasireiškia. Vidurinė smulkiųjų prekybininkų ir pramoninkų klasė, susidedanti daugumoje iš svetimų etninio elemento, politikoje nevaizduoja jo-

kios rolės. Politiskai judri yra tik pusinteligentių klasė, kurios interesuose yra prisiplakiti prie valstybinio lovio.

Tikroji organizuota jėga arabų kraštuose yra tik kariuomenė. Šioje visada atsiranda ambicingų majorų ir pulkininkų, kurie mano, kad jie gali paimti valdžią ir savo rankas, ir visada atsiranda opozicinių politikierių pusinteligentių, norinčių nuversti esamąjį režimą.

Kada senieji režimai būna supuvę, tai tiesa; bet naujoji valdžia, užėmusi jų vietą, neilgai trukus pasidaro tokia pat.

Sherman sako, kad jauniems armijos karininkams valstybės perversmas neretai yra vienintelis kelias pakilti tarnyboje ir gauti didesnę algą.

Todėl tie perversmai arabų kraštuose įvyksta nuolatos, bet po kiekvieno perversmo politiniai santykiai pasilieka tokie pat nepastovūs. Pavyzdžiui, premjero Nurias-Said vyriausybė atrodė pastovi. Žmonės turėjo būti ja patenkinti, nes ji dedėdė dalį pajamų iš aliejaus deju į ekonominį krašto išvystymą, dalino valstybės žemes ūkininkams, steigė mokyklas ir įvedė kai kurias socialines reformas. Ji rėmėsi genčių viršininkais (kurie yra klaidingai vadinami „feodalniais“ ponais). Užsienių politikoje Nuri ejo su Anglija ne iš meilės anglams, bet dėlto, kad tai buvo jam naudinga.

Tačiau nepatenkintų karininkų būrys, slapta susimokęs, jį nuvertė ir užmušė. Kadanagi Anglija ir Amerika nieko nedarė, tai sąmokslininkų puse sen persimetė visa armija, kuri pradžioje sukilimui nepriitarė.

Jei britų kareiviai pasitrauks iš Jordano, tas pat gali atsitikti ir šioje valstybėje. Po to vargiai beatsilaikytų prie Nasserio propagandą Iranas, pasikui Saudi Arabija ir kitos arabų valstybės.

Sherman mano, kad Vakarai nieko nelaimės, pataikaudami Nasserui. Nieko gero nebus ir paskelbus Vidurinių Rytų „neutralitetą“, nes tai neapsaugo jų nei nuo perversmų, nei nuo sovietų intrigų.

Vietą, kur nukrito į Atlantą olandų transportinis lėktuvas su 99 žmonėmis, apie 130 mylių nuo Shannon, Airijoje, pakeliui iš Amsterdamo į New Yorką. Prancūzų laivas toje vietoje pranešė matęs keletą gelbėjimo valčių su žmonėmis, bet be gyvybės ženklų.

RAMUTIS R. SEMETA

George F. Kennan'o „Amerikos užsienio politikos realumai“

(Konceptinė analizė)

(Tęsinys)

Dabartis ir Vidurio Rytai

Kaip matėme, dvi pagrindiniai negatyvios ydos Amerikos užsienio politikoje buvo pasyvumas ir perdėtas pasitikėjimas tarpininkavimo daviniais. Ar nepatvirtina tai dabartiniai įvykiai Vidurio Rytuose? Juk jeigu šiandien reikėtų duoti trumpą Eisenhowerio administracijos apibūdinimą, tai — pasyvi tarpininkė būtų tinkamiausia išvada.

Vienas „National Review“ korespondentas šitaip išsireiškė apie dabartinį prezidentą: „Niekas, nei Budapešto šauksmai, nei Little Rock durtuvai, nei raketos aukštai Rusijos padangėj ar giliai Floridos smėlyje — niekas nesudrumsčia ramaus Dwight Eisenhowerio pasaulio“. (1.18.58).

Šiandien taip pat daugumas oficialių Washingtono politikų analistų, suvedę Vid. Rytų krizės balansą, prieina išvadą, kad „Strateginiai ir diplomatiniai administracija ir vėl susilaukė pagrindinio užsienio politikos pralaimėjimo. Vidurio Rytuose, bet ironiškai, administracija laimėjo vidaus politikos fronte“. (James Reston, New York Times, 1958 m. liepos 27.) Daug kam šis sakinytis primena George Kennan kritiką, kurioje jisai analizavo Washingtono nevykusius sprendimus darantį aparatą, kuris bando patenkinti minios norus, bet ne valstybės užsienio politikos interesus.

Prezidento Eisenhowerio kritikai išveda paralelę tarp administracijos veiksmų Libane ir Little Rock, įvertindami juos taip: „Prezidentas leidžia slinkti aiškiai pavojingai situacijai abejose vietose, atsisakydamas pavartoti savo autoritetą, kad būtų galima išvengti kraštutinių veiksmų, iki išsivystę beviltiška padė-

tis, kuri privedė prie staigaus kariuomenės pasiuntimo į abi vietas“. (Ibid.) Dažnai gaisro gesinimas neatneša jokių vaisių, kai jam leidžiama per daug išsiplėsti. Dabartinėje politinėje situacijoje pasyvus mažo gaisro stebėjimas gali mus priversti prie pasaulinio atominio gaisro, kurio išsiplėtimas tikrai niekam neatneš norimų rezultatų.

Galimybų daugumas ir laiko gausumas sveikai Amerikos užsienio politikai Vid. Rytuose suformavimui, apkaltina dabartinę administraciją apsilėdimu, nenoru ar nesugebėjimu to pasiekti. Būtų tik laiko gaišinimas bandant duoti visiems žinomą tos srities įvykių apžvalgą ir situacijų patogumus dabartinio Nilo „gubernatoriaus“ ir jo nevykusių ambicijų laidotuviems...

Iš paskutiniųjų savaitžių įvykių vienas išsireiškimas, padarytas Amerikos ambasadoriaus Cabot Lodge Saugumo Taryboje, yra vertas dėmesio. Atsakydamas į Rusijos delegato Sobolevo propagandinius pareiškimus, kad Amerika norinti užgniaužti arabų nacionalizmą, jis pareiškė, kad šie Rusijos propagandiniai šūkiai apie arabų nacionalizmą nieko neapgauna ir kad Vakarai priešinosi tik Egipto imperiaлизmui, o ne arabų nacionalizmui.

Tai buvo vykusio pastaba, nes diplomatijoje, kaip ir kare, priešų pažinimas yra paskutinis pirmasis reikalavimas.

PASTABA: Visos George Kennan citatos yra parinktos iš: a) George F. Kennan „Realities of American Foreign Policy“, Princeton, New Jersey, 1954. b) George F. Kennan „American Diplomacy 1900-1950“, Chicago, Ill., 1952.

(Pabaiga)

Laiškas Redakcijai

Pone Redaktoriau!

Tamtos redaguojamų „Naujienu“ (1958 m. liepos 30 d.) paskelbtose „Eilinio žmogaus pastabose“ kažin koks A. Papievis rašo: „Šių eilučių autoriui prieš keletą metų teko viename bendruomenininkų susirinkime girdėti kalbantį dr. Br. Nemicką. Susirinkusiems bendruomenininkams jis tada kvėpė tokią „bendruomenininkų mintį“: bendruomenininkams stipriau susiorganizavus bus galima Altą pakeisti. Altas savo amžių jau atgyvenęs...“

Ši „Naujienu“ viešai skelbiama „bendruomeninė mintis“ yra paties A. Papievio pramanyta, nes aš niekada jokiam susirinkime nesu dėstęs, kad geriau susiorganizavusi Amerikos Lietuvių Bendruomenė pakeis Amerikos Lietuvius Tarybą.

Tamstą gerbiu,
Bronius Nemickas.

(Galime pastebėti tiek, kad p. A. Papievis mes pažįstame, kaip teisingą žmogų. Nesinorėtų tikėti, kad jisai būtų prsimanęs visai nebūtą dalyką. — „N.“ Red.).

Niekuomet nevėlu mokyti

Englewood vakarinė mokykla, 6201 So. Stewart Ave., pradeda vakarines klases nuo pirmadienio, rugsėjo 8 d. Klases vyks minėtu adresu pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais tarp 6:45 ir 7:45 val. vakaro, arba dukart per savaitę pirmadieniais ir trečiadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 7:45 iki 9:45 val. vakaro.

Speciali registracija prasideda ketvirtadienį penktad, rugsėjo 4 ir 5 d. Po to registracija tęsis per dvi savaites nuo pirmadienio iki ketvirtadienio, nuo rugsėjo 8 iki 18 dienos nuo 7 iki 9 val. vakaro.

Milwaukee, Wis. policija suėmė 79 metų amžiaus vairuotoją, George Stein, kuris ne tik važiuojo kaire puse, bet ir nepaisė šviesų. Teisėjas paskyrė senukui \$50 baudą ir įsakė atimti leidimą. Mr. Stein prašė dovanoti bausmę, nes jis nepajėgia nei eiti pėsčias, nei girdėti, nei matyti ir dėl to syki per mėnesį priverstas važiuoti pas gydytoją.

Potsdam-Rehbruecke (Vokietijoje) miesto valdyba išleido ruošiamos gyvulių parodos katalogą su atsišaukimu į savininkus: „Avių savininkai! Junkitės į bendruomenines bandas“.

BRUNONAS BUŠACKIS

Laisvės partizano mirtis

DANCIGO 1734 M. EPIZODAS ŠIŲ DIENŲ ŠVIESOJE

8.

O savo dorovinėmis išvadomis patarlė yra ir kartu giliai nihilistinė. Jos „kategoriskas imperatyvas“ yra abejingumas, prisitaikymas, nusileidimas, nusizeminimas. Tai, Maironio žodžiais tariant, toji abejotinos kokybės gudrybė, kuria jis pavadino „moka niekinti mažus, prieš didžiūnus lenkia kaktą“. Tai tipingas principingumui priešiškas oportunizmas, tipiška vergų etika: nesipriešinti piktam.

Mūsų rusiškos patarlės, priešpastatantios idealui interesą, pamokymas yra nerizikuoti sveikata, turtu, laime neracionalių galimybių naudai. Tokio pamokymo suerzintas Nietzsche savo pagiežos silpniesiems pilna siela sviedė provokuojantį šūkį: „Žmogus visai nereikalauja laimės: tik anglai tati daro“. Nietzsche's kulka, taikyta į anglų, skaudžiai pataikė amerikiečiui ir pragmatistui Dewey. Jis karčiai prabilo: „Kai Nietzsche sako, kad žmogus nereikalauja laimės, tikrai anglai tati daro, tai mes dėl to šposo tikrai juokiamės. Bet tie asmenys, kurie skelbia ne-

atsižūrėjimą į laimę vardan savo veikimo turi labai nelaimingą būdą saviems principams įgyvendinti, nes jie padaro kitus nelaimingus. Aš turėčiau tam tikrą įtarimą dėl visiško nuosirdumo tų, kurie išpažįsta savo pačių laimės nevojimą, bet aš būčiau beveik tikras dėl jų nuosirdumo, jeigu kiltų klausimas dėl mano laimės“.

Tas ginčas tarp principingumo ir oportunizmo eina jau labai senai. Ir Goethe, didelis kūrėjas, genialus menininkas, bet kiek arivistiškas savo laimės kalvis, įkopus karjeros laiptais net į ministerio kėdę, yra pasakęs, kad jis sutinkąs verčiau pakęsti neteislingumą, negu netvarką. Dėl to jis nenorėjo pažvelgti į mūsų žemiškojo būsenoj atsivėrusią prarają ir pyko ant Kanto, kam šis iškėlė radikalaus blogio pradą, kam „Fauste“ skelbė, kad velnias esąs toji jėga, kuri blogio norėdama, sukuria gerą. Kaip Walter Lippmann Vokietijos suskaldyme, sovietinėje okupacijoje, gyventojų iš jų tėviškos išvareme tariasi matąs tikras neprarytai daliai garantijas, kad ten nekils koks nors socialinis radikalumas ar šovinistinės dvasios atgijimas su nauja imperialistine ekspansija, taip ir Goethe sakė: „Die Welt ist eine Orgel, deren Baelge der Teufel tritt“. (Pasaulis yra vargonai, kurių dumplių pedalus mindžioja velnias.) Dėl to jo Mefisto-

feliu „Fauste“ susižavi ne tik gundoma bobelė, Frau Marta Scherwein, bet ir pats autorius.

Matydamas, kad jis savo tokios optimistinės teodicėjos negalės pagrįsti Kanto autoritetu, olimpiškai Goethe supykęs parąšė: „Kantas, visą gyvenimą stengsis apvalyti savo filosofinį rūbą nuo jį sutepančių prietarų, nusikalstamai jį aptersė gėdinga radikaliojo blogio dėme vien tik tam, kad galėtų ir krikščionis privilioti pabučiuoti į to rūbo skverną“.

Kitaip į tą problemą pažiūrėjo Jaspers. Pagarbiaus Heidelbergo filosofas, kurio žmونا yra tikra ir nekritiška žydė, nacių rasinio genocido laikais gyvenęs nuolatiniame savo šeimos sunaikinimo pavojuje ir grėsmėje, pats jausdamasis kaltas dėl savisaugos padiktuoto atsargaus neveiklumo nesipriešinęs aktyviai prieš smurtą, įžvelgė savo ir panašioj kitų žmonių laikysenoj Kanto konstatuotąjį blogio pradą. Juk tokia laikysena moraliniai traukia žmogaus labai panaši į to gaisro šaltuko austro šauksmą, kuris maldaudamas „Florijoną gelbėti jo namus, siūlo šventajam verčiau padegti kaimyno namą. Jaspers, nesidentifikuodamas su naciiais, turėjo sąžiningumą konstatuoti, kad to meto ekscesai savo esmėje rėmėsi vidutinio žmogaus bailumu. Dėl to jis 1935 m. teroro metu kovodamas prieš bejėgiais

virtusių, savo individualinės laimės tesiekiančių ir dorovinius principus užmirusių (savo esmėje tik dėl savo bailumo blogio) savo tautiečių indiferentizmą, jis, remdamasis Kantu, šventu įsitikinimu stoji prieš radikalaus blogio buvimą ignoruojantį vylingą laimės siekimą.

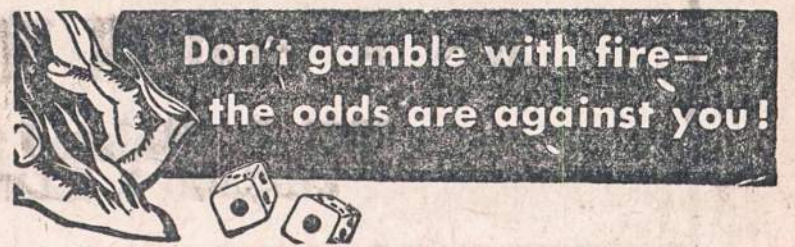
2. Stipruoliai kapuose, gudruoliai turmuose

Yra kiek į cituojamą rusų patarlę panašus lietuvių priežodis: „Stipruoliai kapuose, gudruoliai turmuose“. Tas priežodis patardamas ne tikrai fiziniai silpniesiems, bet ir nepresniam kovos vengimui, atsargumui, nepasitikėjimui menamu pranašumu, yra taip pat perdėm racionalistinis, nes ir jis neskatina aktyvumo. Tas kvietimo pilnas priežodis tačiau, mano manymu, yra tik smagumų siekimo, hedonistinių požiūrių, pesimistinės. Jis tačiau nėra moraliai nihilistiškas. Gerai žinodamas žmogaus galios ir gebėjimų ribą, priežodis moko atsargumo, nepasitikėjimo menamu fiziniu ar intelektualiniu pranašumu. Kad stipruoliai greičiau negu silpniesnieji atsiduria kapuose, nėra joks kosminis ar socialinis neteisningumas ir tik hiperetiškai (estetiška) gyvenimą vertinant tegalima būtų apgailėti stipriųjų greitesnį išnykimą, o tuo pačiu ir natūralinę paliegybių atranką gyvenimui.

Dėl to tame priežodyje nėra jokio etinio pesimizmo.

Kadangi ir intelektualinis žmogaus pranašumas dar toli gražu nėra laidas, kad tas žmogus tikrai yra geras bet vertingas etine prasme, tai konstatavimas, kad vidutinis gudruolis greičiau patenka kalėjimui ir netenka garbės už mažiau protingą ar paiką, mūsų nėra pajaučiamas, kaip neteisings pasaulio santvarkos apraška. Kieno nors tvirtinimu, kad gudrus, protingas žmogus, o ne koks neprotingas, patenka moralinės difamacijos, mūsų negali būti pajautas kaip ypatinga moralinė skriauda. Antra vertus, tvirtinime, kad gudruoliai patenka į kalėjimus, nesama jokio kvailumo piršimo, nes tikriausiai bausmės grėsmės pavaizdavime nėra tikslo diskredituoti išmintį, pavaizduojant ją abejotinos moralybės šviesoje.

(Bus daugiau)

K. ŠLEIVA

KULTŪRINIO NUOSMUKIO SIMFONIJA

(Feljetonas)

Juoktis yra sveika. Ir rimčiausi daktarai tai pripažįsta. Gi medicinos mokslo genijai ir autoritetai šios dėsno pataria laikytis. Gi mūsų kolonijos lietuvių vienos apsaugos instituto šefas, vienas molekulių dulkės šešėlis iš 60 autoritetinio kultūros nuosmukio veiksmo instituto, sako, kad be 60 aukštųjų sambūrio leidimo niekas neturi teisės juoktis. Šią teisę turi visi 60 rinkinių asmenų, ir tie, kurie iš to sambūrio narių gauna raštinę sutikimą. Proklamacija, pasirašyta 60 pasaulinio garso kultūrininkų, iš kurių pusė bus sekančiais metais apdovanota Nobelio literatūros premija, skirta lietuviškai kalbančiam pasauliui, turi įstatymo galią ir prieš ją niekas, net Spyglių ir Dyglių bei Kalifornijos tyrinėjimo instituto vadovybės, yra teisės, be autoriteto. Kultūros klausimais tegali tarti galutinį ir su tašku žodį tik 60 kultūrinio nuosmukio galvos, nes ten pusgalvių nėra.

Besikalbant gėgužinėje su mūsų kolonijos kultūrinio nuosmukio autoritetu, prisitariu prie mūsų liesas, prailgusius paaušais individus. Jis su rimta mina, karinės mankštos eiseną išdėdžiai prisistatė:

— Esu Kalifornijos lietuviško Gallupo atstovas. Mano profesija — kultūros ekspertas. Vadinuosi — Max Kushles.

— Aš esu kolonijos lietuvių apsaugos šefas ir kultūrinio nuosmukio moderatorius. Mano pavardė yra James Mark, pristatė ekspertui. — Štai šis žmogelis yra visuomenės atstovas, — parodė j mane.

— Žinote, ar gal atspėjate mano tikslą. Šiuo metu lietuviškame tremties pasaulyje išklika rimtas klausimas, kurį išsąaukė 60 asmenų, pasirašiusių kul-

tūrinio nuosmukio deklaraciją. Turiu pareigą apklausinti asmeniškai žmones ir surinkti jų nuomones. Institutui svarbu nustatyti nuosmukio reakciją. Būg geras ir pasakyk savo nuomonę, ponas Mark, — kreipėsi į šefą.

— Mano nuomonė yra tokia: lietuviškosios kultūros nuosmukio tremties pasaulyje rieda į bedugnę. Reikia autoriteto, kuris nuosmukį sulaukytų ir kultūrinio nuosmukio bacilas išnaikintų, kaip geras namų savininkas išnaikina žiurkęs savo namuose. Džiugu, kad atsirado institucija mūsų kultūros pasaulyje ir jame susisipietė 60 asmenų su pračties garsu, literatūriniais lobynais ir pasiėmė ant savo pečių kultūros nuosmukio našta.

— Tik pamanyk, — ėmė karščiuti šefas, — kas darosi mūsų kultūros dirvoje. Vyrauja grafomanai, tepliomani, profanai. Autoritetams ir kultūros ekspertams (kaip Tamsta!) užčiaupė burnas. Taip toliau negali būti. Ir proklamacija tam buvo parašyta, kad... atsiprašant, literatūrinį ir kultūrinį šlamštą išstumtų iš kultūros laukų. Aš sveikinu ir visuomeniu pritariu.

— Vadinasi, Tamsta pritari 60 kultūros sambūrio deklaracijai, kuri pasiryžo kovoti su kultūrinio nuosmukio, — papildė Marko išvedžiojimą atstovas Kushles.

— Ir pritariu, ir remiu, ir autoritetingai rekomenduoju, kad institutas iš savo pusės padarytų spaudimą ir rezultatais būtų galima pasidžiaugti. Tarp kitko, ir aš esu tame sambūryje, kur tituluojamas rašytoju ir kultūros profesoriumi iš svetimų kalbų verstų veikalų, — papildė ir parėmė savo pareiškimą Max Mark, buvęs Kauno miesto sa-

Šoferių (teamsterių) unijos prezidentas James R. Hoffa dairosi aplinkui, pašauktas prieš senato komitetą raketeriams uoffa tirti. Jis sakosi nesąs gangsterių kontroliuojamas.

vivaldybės viešųjų darbų dešimtinių.

— Kokia Tamstos nuomonė, — kreipėsi atstovas į mane.

Mano nuomonė. Ji yra priešinga. Pripažįstu laisvę kiekvienam individui. Nesvarbu, ar jis yra rašytojas, visuomenės veikėjas, dailininkas, ar darbininkas bei žurnalistas. Kadangi 60 kultūrinio nuosmukio deklaracijos autoriai savinasi diktatūros teises kultūros srityje, atmeta ir mazgote kerta visiems kitiems per galvas, tegaliu trumpai atsakyti: Ne autoritetui turi galutinį kultūrinės veiklos ir darbų vertinimo žodį, bet visuomenė. Ji geriausiai atskiria, kur yra kultūros šlamštai, tepliomani, grafomanija, profanija, mizerija. Jei visuomenė jų raštų nevertins, neskaitys, nereikės nė "garbingųjų vardų" kovai. Maironis, Vaižgantas, S. Daukantas, Donelaičiai, Kudirkas, Valančius ir visa eilė kitų kultūros darbininkų nesisavino kultūrinės diktatūros teisių. Jie tebėra nemirtingi. Jų darbus įvertino tauta ir visuomenė. Kuris iš pasirašiusių deklaraciją 60 garsenybių gali prilygti išvardintiems? Kuris tremties metu parašytas veikalas gali prilygti Maironio kūriniams ar Vaižganto ir Kudirkos klasikiniams raštams? Gal Namai ant Smėlio? Kelionė? Kalnų dvasia? Tolumos? Pirmiausia reikia gero skrinimo paties 60 tūzų, kurie kitus niekina, bet ir patys nėra geresni ar savo talentais, darbais prasimušę toliau už pasirašiusią, jų terminu, tepliomaną ar grafomaną. Ne įžeidimas, išniekinimas, tik atsakymas į jų pačių metamą šlamštą. Kultūra nepripažįsta varžtų, diktatūrinės dvasios. Perijodinė spauda yra laisva ir laisvai gali skelbti tiesą, kritiką. Kritikos bijo tik autoritetai, bet ne dideli talentai, tikri kultūriniai vertybių kūrėjai. Ar daug straipsnių matome periodinėje spaudoje, parašytų 60 ekspertų kultūros ir literatūros klausimais? Ne autoritetų reikia kitus mokyti ir šmeižti, bet darbų, darbų ir darbų. Švaistytis nuosmukio dėme ir ją verstį tiems, kurie aukoja savo laisvalaikį, ne laukia atlyginimo, rašo ir pagal sugebėjimą kuria, yra daugiau, kaip šmeižtas, užgavimas, žeminimas. Kultūringas žmogus turėtų pagalvoti, o tik po to kalbėti. Turiu sambūrį pavadinti kultūros profanu ir savineiu individui, bet joki atveju ne kultūros nuosmukio sielotoju ir tą nuosmukį pasiryžusį pakelti ar sulaukyti. Garsiai šūktelti ir piršto nepajudinti — tai ir vis-

kas. — Matau, kad Tamstos nuomonė yra griežtai priešinga pono Mark nuomonei, — įsiterpė atstovas iš Los Angeles instituto.

— Sveiki, kaip laikotės, — šūkteltėjo studentas Pilksis.

— Matau, kad vedate stiprias diskusijas. Galui būti dalyviu? — Mielu noru, — pritarė visi. Mums tikrai malonu išgirsti nuomonę jaunimo, studentijos, — šūpteltėjo atstovas Kushles.

— Kokią nuomonę? Apie ką? — susidomėjo studentas.

— Girdėjote ir skaitėte spaudoje 60 kultūros autoritetų pasirašytą deklaraciją apie lietuviškos kultūros nuosmukį trimtyje, — pradėjo Mark.

— O taip. Skačiau, gilinausi ir nesuprantu, ko siekė 60 grupė, — pasakė studentas Pilksis.

— Galui reikšti savo asmenišką nuomonę. Nevartosiu žodžio mes. Man atrodo, kad išsklaimas kultūrinio nuosmukio yra geras dalykas. Turime temą, galime ją išdiskutuoti. Kiekvienam valia pasisakyti, vertinti. Nuodugnios diskusijos, išsiskalbėjimu, gal surasime blogį ir gėrį. Bet proklamacijoje pavartotas šmeižtas ir suniekinimas netinka kultūringiems žmonėms. Šią temą dalį galime atmeti, bet galime diskutuoti pagal kreipiamosi toną. Kiekvienas žmogus yra geros nuomonės apie save. Tiesa sena. Sunku pasakyti, ar 60 grupės proklamacija yra rimtas kultūrinis nuosmukio susiripinimas, darbo pradžia, ar tik diskusinis reikalo išsklaimas. Jei rimtas, turėtų būti matomi darbai. Bet iki šiol to nesimato. Reikia laikyti graudžiu pamokslu ir nuodėmių nusiplovimu, atsakomybės atsisakymu. Vyresniems tenka priskirti autoritetingumą. Bet tik tada, kada žmogus įrodo savo darbą, sugebėjimu. Ne pavardę ar vardas straipsnių matome periodinėje spaudoje, parašytų 60 ekspertų kultūros ir literatūros klausimais? Ne autoritetų reikia kitus mokyti ir šmeižti, bet darbų, darbų ir darbų. Švaistytis nuosmukio dėme ir ją verstį tiems, kurie aukoja savo laisvalaikį, ne laukia atlyginimo, rašo ir pagal sugebėjimą kuria, yra daugiau, kaip šmeižtas, užgavimas, žeminimas. Kultūringas žmogus turėtų pagalvoti, o tik po to kalbėti. Turiu sambūrį pavadinti kultūros profanu ir savineiu individui, bet joki atveju ne kultūros nuosmukio sielotoju ir tą nuosmukį pasiryžusį pakelti ar sulaukyti. Garsiai šūktelti ir piršto nepajudinti — tai ir vis-

hilstais, peckeliais. Kritikos bijo asmuo, žmogus, bet ne rimtas ir meniškasis kūriny. Žemaitė buvo savamokslė. Jos kūryba prašoko ir mokyčiausio savo vaizduote. Kelti savo asmenybės, patiems savintis autoritetą, reikalaujanti kitus paklusti, yra kelias į diktatūrą ir menkystę žmogaus ar jų grupės, nesvarbu, jei toje grupėje rasime ir rimtų vardų. Mano nuomonė yra tokia, kad šiuo reikalu privalo tarti savo žodį visi sluogsniai, nuo pilkojo žmogaus iki talentingųjų ir žinomųjų autoritetų kultūroje, literatūroje, periodinėje spaudoje dirbančių. Mes turime šį klausimą tiek giliai išdiskutuoti, kad gautume vidurį ir bendromis jėgomis stotume į kovą su tremties kultūros nuosmukiu. Bet iš jau pasisakytų diskusijų matome, kad pasirašiusieji jokios kritikos nenori, nesiskaito, nelaiko verta dėmesio. Blogai. Aistra ir savo asmens kišimas aukščiau kultūros. Žmogaus fantazija laki. Iš jos išsivysto gražių dalykų. Bet kartu, kada žmogus, sakysime, pradeda save aukštinti, tada jau kultūrinis nuosmukis. Ne rateliai, ne profesinės grupės, sambūriai, klubai ar pranašysčių institutai pasakys galutinį žodį apie kūrinių, jų vertę. Tai visuomenės žodis. Pirmieji gali aptarti techninius pradus. Laisvė kūrybai, laisvė temai — yra laidas, kad kūrinys bus geras. Grupiniai varžtai — smauglys kultūrai, bacilos nuosmukiui, — baigė studentas savo nuomonę.

Vadinasi, Tamsta atrodo, kad šis reikalas vertas didesnių diskusijų ir sveikos kritikos iš visų sluogsnių. — Tai puiki mintis, — pareiškė Kushles, buvęs pradžios mokyklos jaunesnysis mokytojas, kuris tada vadinosi Kusliu.

Vadinasi, Tamsta atrodo, kad šis reikalas vertas didesnių diskusijų ir sveikos kritikos iš visų sluogsnių. — Tai puiki mintis, — pareiškė Kushles, buvęs pradžios mokyklos jaunesnysis mokytojas, kuris tada vadinosi Kusliu.

Vadinasi, Tamsta atrodo, kad šis reikalas vertas didesnių diskusijų ir sveikos kritikos iš visų sluogsnių. — Tai puiki mintis, — pareiškė Kushles, buvęs pradžios mokyklos jaunesnysis mokytojas, kuris tada vadinosi Kusliu.

Amerika po 15 metų

AP ekspertas Sam Dawson pranašauja kokia bus Amerika dar daugelio mūsų amžiuje. Neprašys gėntarkė, kai bus galima pirkti pilnus pietus vienoje tabletėje. Televizija bus pavaizduojama sienoje, kaip dabar yra kino paveikslai. Langai bus tokie, kad lietui užėjus patys užsidarys. Lovų atklodes pačios automatiškai reguliuos šilumą, kai kambario nakties metu temperatūra pradės nukristi. Radio aparatai ims energiją iš saulės ir automobilius tiksliau už šoferius vairuos elektronikos automatai.

Šiuo metu priauga 18 metų amžių kasmet po 2 milijonus jaunuolių, o po 10 metų vedybinių amžiaus kasmet sulauks po 4 milijonus. Šiandien Amerikoje yra 114 milijonų žmonių, tinkančių vairuoti automobilius, po 10 metų tokių bus 132,000,000. Automobilijų pramonė yra įsitikinusi, kad 6 milijonai žmonių, kurie šiandien turi po 2 automobilius po 10 metų paaugs iki 12,000,000. Tvirtinama, kad po 15 metų bus 22,000,000 naujų darbų ir kad viso krašto metinė produkcija, kuri šiandien siekia 432 milijonus dolerių, po 15 metų sieks daugiau kaip 700,000,000,000.

help your HEART FUND help your HEART

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAICO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir ryto ir nuo 7 iki 9 val. vakaro
Šeštadieniais nuo 10 iki 1 val. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Rezid.: telefonas: WALbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas diena po pietų 1-3; vak. 7-9
Treč. antradieniai ir penktadieniai
Treč. ir šeštadieniai nuo 10 iki 12 val.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmadi., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9; Antradi. nuo 1-5. Treč. ir Šeštadienį tiktai susitarus.

DR. JONAS G. BYLA
WALbrook 5-9106 — RANDolph 6-1190
Nervų — smegenų ligos, chirurgija
104 SO. MICHIGAN AVE.
Kambarys 615
Konsultacija tik susitarus.

Ofiso telefonas: VIRginia 7-0036
Rezidencijos: BEVERly 8-2444
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet.
Trečadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez. RE 7-6867
DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Atostogose iki rugpjūčio 13 d.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų ir 7:30-9 vakaro.
Treč. ir šėštad. uždaryta.
Ofiso telefonas: PROspect 6-3838
Rezid. telefonas: REPUBLIC 7-9199

Grovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIU LIGU SPECIALISTE
IR PRITAICO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą.
Šeštadienį trečadienį ir šeštadienį.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto tel.: OLYmpic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49th CT., CICERO
Kasdien 10-12 ir 4-7 val.
Treč. ir šėštad. tik 10-12 val.

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Atostogose iki rugpjūčio 1 d.
Ligos atveju kreiptis į Dr. F. V. Kauną.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatšiliepija šaukite KEDzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-3.
Daily afternoons.
Vakaraais: pirmadi., antradi., ketvirtadi. nuo 6-9. Trečadieniais tik susitarus.

Rezidencijos: PROspect 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
(71-oji ir Campbell Ave.)
Ofiso tel.: HE 4-1202 arba RE 7-9700
Valandos: pirmadi., ketvirtadi. ir šėšt. 1-4 val. p. p.; antradi. ir penkt. 5-8 v. v. Trečadieniais uždaryta.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Šėštad. nuo 9-11 val. ryto ir nuo 2-4 val. po pietų. Trečadieniais uždaryta.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(ėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 popiet. 7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12 Trečadieniais uždaryta
Telef.: LA 3-4949 — Namų CE 3-7786

Ofiso telefonas: CLIFFside 4-2896
Rezidencijos: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampus 47th ir Hermitage)
Priėmimo val. 2-4 ir 6-9 val. po pietų. Šėštad. 2-6 val. po pietų.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 4445 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso valandos: nuo 3-8.
Treč. šėšt. ir sek. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YARds 7-4787
Namų telefonas: PROspect 6-1930

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Rendra praktika. spec. MOTERŲ ligos.
OFISAS: 5100 SO. WESTERN AVE.
Tel.: PROspect 8-1223 arba TR 3-5577
Ofiso val.: pirmadi. 8-10 val. vakaro. antradi., treč. ir penktadi. 6-9 v. v. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— MONDAY, AUGUST 18, 1953

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2458 WEST 71st STREET
Kampus 71st ir Campbell Ave.
Ofiso telefonas: HEMlock 4-2123
Rezid.: telefonas: GLBson 8-6195
Valandos: pirmadi. ir ketv. nuo 5 iki 9 val. vak., antradi. ir penktadi. nuo 1 iki 5 val. popiet., šėštadi. nuo 2 iki 4 val. popiet., trečadieniais uždaryta.

Tel. ofiso ir rez.: PROspect 6-9400
Dr. Ona Vaškevičiūtė
(VASKEVICIUTE)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; šėštad. 1-4 popiet, trečadienį ir kitu laiku tik susitarus.

C. Z. VEZELIS
DANTŲ GYDYTOJAS
4445 SO. ASHLAND AVE. YA 7-2244
Valandos: nuo 9 iki 12, nuo 1 iki 5, nuo 6 iki 8. Trečadieniais uždaryta.

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez.: PR 6-4250
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampus Halsted ir 31st gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p. Treč. ir sekmdieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Bandžai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 WEST 63rd St., Chicago 29, ILL.
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, Opt.
4455 S. CALIFORNIA, YARds 7-7381
Tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
VAL.: 10 ryto iki 8 vak. (treč. ir šėštadienį uždaryta), šėštad. 10 ryto iki 3 p. p.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YARds 7-1829
Pritaiko akinius, Kreivas Akis, Ištaiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Treč. uždaryta. Penkt. ir šėšt. 10-2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas — Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Idealiai netikra — artificialiai aki pagal sveiką. Tikrina klausą ir pagalbati negirdintiems. Praktikuoja 39 metus.
Kaiba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YARds 7-6516
Nuo 10:00 val. ryto iki 8 val. vakaro.

PERKRAUSTYMAI MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

GRADINSKAS
Vasaros patogumui
nešiojami VESINTUVAI
nuo 30.00 DOLERIŲ.
DUODAM ISSIMOKETINAI
PRIMAM SENSUS TAISSOM
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St.
FRONTier 6-1998
Atdara kasdien. Sekmd. uždaryta.

STANKUS Construction Co.
Atlieka statybos planavimo darbus gyvenamųjų ir prekybos pastatų.
Jūsų pasirinkimui turime virš 300 standartinių projektų.
Ofiso ir namų telefonas:
PROspect 8-2013
7403 So. Western Ave.
CHICAGO 36, ILL.

PERKRAUSTAU (MOVING)
BALDUS IR IVAIRIUS DAIKTUS
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.

ANTANAS VILIMAS
3415 So. LITuanica Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRONTier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIOJ VALANDA
Visi programai iš WOPA,
1490 kil. 102-3 FM MC.

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val.
Ryte: šėštad. nuo 10:30-11 val.
Sekmdienį 8:30-9:30.
VAKARUSKOS: pirmadi. 7 val. v.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 S. MAPLEWOOD AVE.
Chicago 29, Illinois

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 4445 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso valandos: nuo 3-8.
Treč. šėšt. ir sek. tik susitarus.
Ofiso telefonas: YARds 7-4787
Namų telefonas: PROspect 6-1930

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Rendra praktika. spec. MOTERŲ ligos.
OFISAS: 5100 SO. WESTERN AVE.
Tel.: PROspect 8-1223 arba TR 3-5577
Ofiso val.: pirmadi. 8-10 val. vakaro. antradi., treč. ir penktadi. 6-9 v. v. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— MONDAY, AUGUST 18, 1953

Taupykite, kur Jūsų santaupos neša gerą pelną ir yra saugios

Universal Skolinimo ir Taupymo Bendrovė moka aukštus dividendus. Saugi įstaiga, nes indėliai yra apdrausti per Federal Savings & Loan Insurance Corp. iki \$10,000 kiekvienam asmeniui. Lengvai pasiekiami iš visų miesto dalių. Keičia ir išduoda savo čekius ir duoda paskolas perkantiems namus

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted Street
Telefonas: HAYmarket 1-2028

THE BIGGEST DOLLAR IN THE WORLD IS THE DOLLAR YOU SAVE

Remiantis Chicago Savings Bendrovės praėjimui, nuo pat jos įsikūrimo 1924 metais, jos pavyzdinga biznio tvarka, ypatingai indėlių saugumo ir dividendų našumo atžvilgiu, nėra saugesnės ir pelningesnės įstaigos pasidėti taupomus pinigus. Pasidėję taupinius pas mus gausite ne tik saugumą — jų apdraudimą iki \$10,000.00, augstą dividendą, bet ir daugelį kitų patarimų veltui, už kuriuos kitose įstaigose turėtumėte mokėti.

Taupytojų patogumui Chicago Savings Bendrovės įstaiga yra viena iš gražiausių ir moderniausių įrengtų visoje Illinois Valstybėje.

Milijonai dolerių prieinamoms sąlygoms morkičių paskoloms perkant, statant arba refinansuojant. Lengvi išmokėjimai. (Ant tinkamų nuosavybių darome paskolas net 25 metų išmokėjimams).

Rašykite dėl informacijų. Mūsų turtas virš \$26,000,000.00

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
Tel.: GROvehill 6-7575
Chicago, Illinois

ATDARA: pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 4, ketvirtadi. nuo 9 iki 8. Trečadienį uždaryta visą dieną, o šėštadienį atdara nuo 9 iki 2 val. po pietų.

